

CARTIER
DICTI^{ON}AR

Valentin GUȚU, născut la 27 martie 1954 în satul Măcăreuca, județul Soroca, a absolvit Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău (1977). Este redactor la Editura Cartier și stilizator la revista „Noi”. Membru al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova. A publicat articole de cultivare a limbii în „Revista literară” și în cărți de specialitate, proză scurtă în „Literatură și artă”, „Contrafort”, „Viața Basarabiei”, „Vatra”. În 1998, la Editura Arc din Chișinău i-a apărut ediția I a *Dicționarului greșelilor de limbă*, iar în 2014, la Editura Cartier, ediția a II-a, revăzută și adăugită. La aceeași editură, Cartier, îi apar, în 2017, volumul de „lingvistică prozaică sau/și proză lingvistică” *Duși cu Titanicu’*, iar în 2022, *Filtre. Articole de cultivare a limbii*.

Valentin Guțu

DICȚIONAR
AL GREȘELILOR
DE LIMBĂ

4 300 de articole

Ediția a III-a,
revăzută și adăugită

CARTIER

CARTIER

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.

Tel./fax: 022 20 34 91, tel.: 022 24 01 95. E-mail: vanzari@cartier.md

Editura Codex 2000, SRL, Strada Toamnei, nr. 24, sectorul 2, București.

Tel./fax: 021 210 80 51. E-mail: codex@cartier.ro

cartier.ro

cartier.md

Cărțile Cartier pot fi procurate online pe cartier.ro & cartier.md

și în toate librăriile bune din România și Republica Moldova.

Cartier eBooks pot fi procurate pe iBooks și pe cartier.ro & cartier.md

LIBRĂRIILE CARTIER

Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău.

Tel./fax: 022 21 42 03. E-mail: librariadincentru@cartier.md

Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău.

Tel.: 022 24 10 00. E-mail: librariadinhol@cartier.md

Librărie online, cartier.ro, tel. 0785 199 823.

E-mail: codex@cartier.ro

Librărie online, cartier.md, tel. 068 555 579.

E-mail: vanzari@cartier.md

Comenzi CARTEA PRIN POȘTĂ

CODEX 2000, Str. Toamnei, nr. 24, sectorul 2, 020712 București, România.

Tel./fax: (021) 210.80.51. E-mail: codex@cartier.ro

Plata se face prin ramburs, la primirea coletului.

Colecția *Cartier dicționar* este coordonată de Valentin Guțu

Editor: Gheorghe Erizanu

Lectori: Inga Druță, Mariana Pagu

Coperta seriei: Vitalie Coroban

Coperta: Vitalie Coroban

Design/tehnoredactare: Georgeta Fusa, Rodica Plămădeală, Tatiana Cunup, Iulia Voizian, Mircea Cojocaru, Marina Darii

Prepress: Editura Cartier

Tipărită la Bons Offices

Valentin Guțu

DICȚIONAR AL GREȘELILOR DE LIMBĂ

Ediția a III-a, revăzută și adăugită, iunie 2025

© 2025, 2014, Editura Cartier pentru prezenta ediție. Toate drepturile rezervate.

Cărțile Cartier sunt disponibile în limita stocului și a bunului de difuzare.

Ediția I a apărut în 1998 la Editura Arc.

Aprobat de Comisia de selecție pentru editarea cărții naționale

și editat cu contribuția Ministerului Culturii al Republicii Moldova

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Guțu, Valentin.

Dicționar al greșelilor de limbă: 4.300 de articole/Valentin Guțu. – Ed. a 3-a, rev. și ad. – [Chișinău]: Cartier, 2025

(Bons Offices). – 927, [1] p. – (Cartier dicționar/colecție coordonată de Valentin Guțu, ISBN 978-9975-86-643-9).

Referințe bibliogr.: p. 927-928. – Cu contribuția Ministerului Culturii al Republicii Moldova. – [1000] ex.

ISBN 978-9975-86-864-8.

811.135.1'271.14'374

G 98

Prefață

Dicționarul greșelilor de limbă nu se poate confunda cu niciunul dintre îndreptările și ghidurile de exprimare apărute în spațiul editorial românesc în ultimele decenii. E diferit prin obiect (urmărind abaterile de la normă pe un teritoriu larg: atât în Republica Moldova, cât și în România) și prin dimensiuni (impresionante), dar mai ales prin metodă, prin felul în care își întîmpină și își convinge destinatarii. E un instrument extrem de util pentru vorbitorii dornici să stăpînească registrul standard al limbii române; în același timp, pentru cercetători, e o sursă valoroasă de informații despre starea reală a limbii actuale, în primul rînd a celei vorbite în Republica Moldova. Prima ediție a *Dicționarului*, publicată de Valentin Guțu în 1998, oferea deja un material lingvistic greu sau chiar imposibil de găsit în alte surse. Ediția de față, mult amplificată, este de fapt o altă carte: o prețioasă și foarte necesară arhivă a variațiilor și a evoluțiilor specifice ale limbii române actuale, în ipostazele ei diferențiate geografic și administrativ.

E impresionantă bogăția materialelor și a informațiilor cuprinse în acest volum, în care sînt semnalate și corectate numeroase abateri de la normele ortoepice și ortografice, de punctuație și morfosintactice și sînt formulate la fel de multe recomandări semantice și stilistice. Strategia didactică nu se bazează însă (cum se întîmplă adesea) pe reluarea unor reguli și a unor indicații pe care cititorul le are oricum la dispoziție în lucrările normative contemporane, ci pe acumularea de exemple cît mai variate. Felul în care a fost organizată cartea reprezintă o ingenioasă adaptare la publicul vizat: autorul a decis (cu îndreptățire) că lucrurile se înțeleg cel mai bine din confruntarea a sute și mii de exemple greșite sau inadecvate stilistic cu variantele lor corecte și adecvate registrului standard; de obicei, fiecare dintre exemple conține mai multe abateri, prilej pentru reiterarea unor indicații prezente în mai multe părți ale volumului.

Dicționarul se caracterizează, astfel, printr-o abordare practică și printr-o metodă didactică eficientă, opțiuni pe care de cele mai multe ori nu și le asumă lucrările noastre lexicografice, poate din teama că vor părea prea simple, din obsesia de a-și etala cu orice preț temeiurile științifice. De fapt, în spatele unor exemple bine alese sau bine construite stau mai multă muncă și mai multă competență teoretică decît cele necesare rezumării sau parafrazării unor reguli generale. Nu trebuie să se înțeleagă cumva că acest dicționar ar etala acumulări aleatorii de fapte, neexplicate din punct de vedere lingvistic: dimpotrivă, un efort considerabil de ordonare și clasificare este cuprins în parantezele explicative, care condensează abreviat etichetele abaterilor, indicînd natura lor, cauza, registrul sau aria regională de apariție. Autorul dovedește astfel deplină rigoare științifică în caracterizarea fenomenelor, trezind solidaritatea și respectul specialiștilor, dar presupune în același timp (pe bună dreptate) că un cititor obișnuit e mai interesat de răspunsul clar la nedumerirea sa decît de metalimbajul disciplinelor lingvistice. Pe nespecialist exemplele

din stînga paginii, corectate grijuliu în coloana din dreapta, îl lămuresc și îl conduc discret pe calea înțelegerii și a adecvării, prin umor - dialogurile sînt amuzante și credibile -, prin informații strecurate cu abilitate în text (*la Chișinău...*, *la București...*) și mai ales prin acumulare. Forma verbală a *cîșliga*, de exemplu, apare nu numai la locul ei alfabetic (la litera C, unde este tratată ca variantă neadmisă de norme a verbului *a cîștiga*), ci și în exemplele de la alte cuvinte (*conkurs, îndreptare, mijlociu* etc.). Conjunctivul regional *să fi(i)bă* („să fie”) e folosit de zeci de ori în exemple atent corectate.

Deopotrivă util vorbitorului ezitant și profesorului în căutare de material didactic, dicționarul acesta are, cum spuneam, un destinatar privilegiat: lingvistul interesat de dinamica limbii, de istoria ei culturală, de diferențele sociolingvistice și regionale. Româna vorbită în prezent în Republica Moldova a fost prea puțin supusă unor investigații sistematice și profunde, care să-i identifice elementele specifice, la toate nivelurile limbii și în diferitele ei varietăți socioculturale (există, desigur, articole și cărți de specialitate care își asumă aceste obiective, dar ele sînt încă prea puține). Teama că datele lingvistice ar putea fi instrumentate politic a inhibat uneori cercetarea obiectivă. Între extrema absurdă a proclamării (de către unii) a unei limbi diferite de română și obsesia (altora) de a dovedi că limba literară de la Chișinău este exact cea de la București, deci abaterile nu ar merita decît un efort pur didactic de corectare, e un spațiu enorm în care ar trebui să intervină observația corectă și aplicată, aptă să constate efectele uzului, ale contactului lingvistic, ale modelor și modelelor culturale. În româna vorbită în Republica Moldova tendințele generale ale românei iau uneori forme particulare; se manifestă, desigur, și schimbări specifice, mai ales ca urmare a împrumuturilor și a calcurilor, dar reflectate și în dinamica arhaismelor și a regionalismelor care au căpătat sensuri și utilizări noi sau pur și simplu s-au păstrat, în absența unor termeni concurenți.

Cele mai multe dintre exemplele din *Dicționarul greșelilor de limbă* par a fi fost preluate și adaptate de autor din situații reale: din conversații curente, dar mai ales din presă, din declarații politice și chiar din lucrări lingvistice. Valentin Guțu ironizează uneori bunele intenții nesuținute de mijloacele potrivite, punînd anumite greșeli chiar în contexte normative și didactice: „Copii, nu uitați de *îndreptarea corectă...* a tuturor *greșelelor...*” (p. 430). Aplicate comunicării cotidiene, recomandările vizează nu doar corectitudinea strictă sau adecvarea stilistică a limbii, ci și tentația vorbitorilor de a desemna țara, oamenii, obiectele conform mai vechilor situații și obiceiuri (folosind, de exemplu, termenul *copeici* în loc de *bani*).

Unele dintre abaterile (din punct de vedere normativ) sau variațiile (într-o abordare strict descriptivă) pe care ni le aduce în atenție acest dicționar au apărut în structuri ale românei actuale bine știute de specialiști, caracterizate de o evidentă instabilitate. Multe dintre formele care ilustrează variația sînt „basarabenisme” specifice, dar în care regăsim tiparul unic al variației: întîlnim adesea în paginile dicționarului oscilația desinențelor de plural: *-e/-uri* la neutre (cu o preferință pentru *-uri*: *acuri, așisuri, alfabeturi, butonuri, contacturi, controluri, magaziniuri*) și *-e/-i* la feminine (*cioare, dar și berzi, iepi, muști, nevești*). La feminine, este frecventă și

oscilația terminațiilor de genitiv-dativ articulat, *-ei/-ii, -ăi*: *coadei, munciei, artii, joacii, făimii, bancăi* etc. Concurența (rezultat al mai multor influențe culturale din trecut) între abstractele adaptate sau formate cu sufixele lexicale *-ție/-țiune* și cele împrumutate ca atare este destul de vizibilă în cuvinte ca *acție, agresie, provocațiune, atracțion, rațion*. La verb, variația cea mai frecventă privește prezența sau absența sufixului *-ez* în conjugare: manifestată în forme ca *acuzează, achitează, comandază, ezitează, imitează, împrumutează, persecutează*, dar și *adaptă*. Unii termeni moderni apar în alte forme, la alt gen gramatical decât în româna standard (*capotul* și *fara* mașinii; *cazemat* sau *palată*). Diminutivele, răspîndite pretutindeni în româna populară, s-au lexicalizat uneori în sintagme specifice (*cărticică de economii* sau *de muncă*). Suffixul *-ist* e prezent în termeni ca *figurist, sadist* sau *scandalist*. Cele mai multe diferențe apar, cum era de așteptat, în uzul prepozițiilor – *om în ochelari, mașină pentru spălat, a citi în glas/în voce, a se bate la duel, a se ocupa la...* etc. Există și deosebiri în formulele de politețe, în scuze sau urări – *Cer scuzare, Te felicit cu Crăciunul!*... –, în expresiile conversaționale ale acordului (*Clar lucrul!*); în genere în sensuri și expresii calchiate (*pentru ce echipă bolești?* „cu ce echipă ții?”), atît în registrul oficial, cît și în cel popular și familiar-argotic (*apasă pe gaz!* „grăbește-te”, *a chema la covor* „a chema la raport” etc.).

Cuprinderea în dicționar a unor abateri și schimbări nerecomandabile care nu sînt specifice românei din Republica Moldova, pentru că au apărut și circulă în diferite graiuri sau registre din restul spațiului românofon, e foarte importantă. Mai ales pentru că modificările recente, necuprinse în mai vechile lucrări de cultivare a limbii, nu sînt explicate suficient în școală și în spațiul public. E bine că cititorii găsesc în acest dicționar corectarea supărătoarei construcții de indicare a calității prin *ca și...* (*ca și profesor*), pe care cineva ar putea să o creadă normală, dacă s-ar ghida după răspîndirea ei contagioasă în limbajul public actual. Nu lipsesc, dintre abaterile actuale cele mai frecvente în mass-media și care, foarte probabil, s-au extins deja pretutindeni, muntenismul contagios *am decît* (*o dorință, o întrebare, o problemă...*), invariabilitatea numeralului din *ora doisprezece*, folosirea în exces a conectorului *deci* etc. Varietățile regionale – pronunția lui *ș* dur sau moale, formele *aist* și *ăst*, *pi* și *pă* etc. – sînt puse adesea în oglindă, ba chiar în dialoguri amuzante: — *Di pi undi ești, frati?* — *Dă pă lîngă București* (p. 220). Comune variantelor actuale ale românei sînt împrumuturile și, mai ales, calcurile din engleză (*a fi confortabil cu...*, *a face sens*). Sînt ingenios introduse în text indicațiile privind pronunția numelor proprii din mai multe limbi; gîndite probabil pentru a corecta influențele pronunției rusești, ele se vor dovedi foarte utile pentru vorbitorii de română de pretutindeni (inclusiv pentru prezentatorii de știri), tot mai neinformați și mai ezitanți în alegerea rostirii potrivite.

Desigur, nu toate abaterile sînt la fel de grave, nu toate recomandările sînt imperative. Dicționarul își propune idealul unei limbi standard, de care conversația familiară se depărtează în mod inevitabil. Unele dintre formele și construcțiile trecute aici în categoria nerecomandabilului rămîn firești în comunicarea colocvială (de exemplu, absența lui *-l* final – articol hotărît – sau transformarea hiatului în diftong în ritmul rapid de pronunțare).

Autorul își asumă parțiala subiectivitate a normei și unele diferențe față de *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic DOOM* (2005). Cea mai clară opțiune este neacceptarea modificării academice din 1993 (care a legiferat forma *sunt* și a impus regulile actuale ale ortografiei cu *â/î*). Situația actuală din spațiul cultural românesc arată că divergențele în privința acestei norme persistă pur și simplu, după mai bine de două decenii, iar autorii și editurile își urmează (așa cum se întâmpla și acum un secol) propriile modele și principii.

Apariția acestui dicționar (care va fi probabil *citit*, nu doar *consultat*, pentru că are darul de a capta atenția și de a oferi în permanență date noi și surprize lingvistice) este un adevărat eveniment cultural, care ar trebui să stimuleze cercetările de specialitate și să stârnească dezbateri publice. Cititorul său are toate șansele să conștientizeze diferențele uzului lingvistic; mai mult, e foarte probabil să încerce chiar să practice măcar o parte dintre variantele recomandate. Cele mai bune rezultate în procesul de cultivare a limbii se obțin prin perseverență și umor. Cartea de față uzează cu succes de ambele strategii.

Rodica ZAFIU

2014

Notă asupra ediției a II-a

Prezentul *Dicționar al greșelilor de limbă (DGL)* se bazează, într-un fel, pe ediția I a acestuia (din 1998), revizuită însă și completată substanțial, întrucît micul dicționar apărut acum șaisprezece ani se adresa îndeosebi vorbitorilor români din Basarabia. Ediția de față, așadar, este destinată tuturor românilor care vor să se exprime potrivit normelor actuale de vorbire și scriere corectă și – eventual – să contribuie la cultivarea limbii române acolo unde o pot face: acasă, la serviciu, la școală sau universitate, în mass-media, pretutindeni.

Ținem să subliniem de la bun început că *DGL* are oarecum un caracter *subiectiv* din punct de vedere normativ/corectiv, ca orice lucrare de acest gen elaborată de către o singură persoană, deși am respectat – este adevărat, parțial – recomandările din *DOOM²* (2005), de altfel, și el o „convenție ortografică”, doar că instituționalizată.

În ceea ce privește însă *â* (din interiorul cuvintelor) și *sunt*, recomandați prin Hotărîrea Academiei Române din 1993, menționez următoarele: deși *sînt* – de la *sint*, bineînțeles – și eu *român* – de la *romanus*, evident – și deci scriu *românește*, oricît aș încerca, nu mă pot nicidecum conforma acestor intempestive „îndreptări ale ortografiei” (considerate chiar, de către mulți specialiști, drept... pseudoetimologice și arbitrare, contrare adevărului științific) și continuu (*continui*, potrivit *DOOM²*, deocamdată mă cam... jenează; *sunt*, deși e un cultism, – mai puțin) să scriu... fonetic, cu un „singur” fel de *î* (pentru un „singur” sunet) și din simplul motiv că, dacă astăzi reluăm (am reluat-o deja!) scrierea... pseudoetimologică (de fapt, pozițională/convențională, ca să nu zic... derutantă) cu „două” tipuri de *î/â* (și o „singură” pronunție) – ca în prima jumătate a secolului al XX-lea (în 1904, aceasta venea ca o... simplificare a grafiilor lui [î] de pînă la și chiar de după 1881, care s-a dovedit a fi însă, ulterior, un *compromis șubred* – Sextil Pușcariu) –, atunci mîine s-ar putea să vrem/să ni se ceară să scriem și mai „etimologic” – cu „cinci” de *â/i/ê/ô/û* (pentru „același” son) –, ca în cea de-a doua jumătate a veacului al XIX-lea... Lucru pe care nu și l-ar dori, probabil, nici comisarii francezi sau englezi care ne vor învăța limba în cadrul UE, pentru că pînă și lor li s-ar părea (un moft ortografic) fără necesitate...

Or, ce ne facem dacă, Doamne ferește, poimîine ne vine să renunțăm la... litere și să ne întoarcem la buchi, urmînd zapisele lui Ștefan cel Mare, sau la... scrierea pictografică, asta ca să ținem pasul cu strămoșii noștri geto-daci, care „scriau” pe ciuperci sau, mai curînd, nu scriau deloc...

Pentru a fi accesibil, trebuie să fii simplu: scrii *î* și citești (tot) [î], cu atît mai mult cu cît romanii – ceilalți strămoși ai noștri atît de îndrăgiți – nu aveau literele în cauză (*i/â*), deoarece nu cunoșteau... sunetul respectiv (pe care sau l-am moștenit din... substrat, sau l-am preluat de la... slavi).

Dar să revenim... Inventarul de cuvinte al *Dicționarului*... cuprinde realități lingvistice dintre cele mai variate: de la cazuri de exprimare (in)corectă cu vechi state în limba română pînă la fapte înregistrate relativ recent sub raportul (in)corectitudinii lor. Un loc aparte în lexiconul pe care îl tratăm aici sub acest aspect ocupă, desigur, într-un cadru general românesc, așa-zisele basarabenisme – abateri frecvente doar la mînuitorii limbii române din spațiul pruto-nistean –,

care sperăm să prezinte interes nu doar pentru specialiștii în ortologie, ci și pentru exponenții de rând ai limbii noastre, curioși să afle cum se vorbește și se scrie românește în Basarabia. La o adică, ne-am face un serviciu reciproc dacă am învăța și din greșeli(le altora).

În **Dicționar...** cuvintele care pun probleme de limbă sînt ordonate alfabetic, pe două coloane: aceea din stînga – cu eticheta *Incorect* (nerecomandabil) – prezentînd fapte care nu aparțin limbii literare actuale (din punct de vedere lexical, gramatical, ortografic, ortoepic, al punctuației), deci abateri privind scrierea, pronunțarea și accentuarea cuvintelor; proprietatea acestora sau a stilului; scrierea cuvintelor compuse; scrierea cu majuscule; folosirea corelațiilor; dezacordurile; abrevierile; pleonasmul și tautologiile; folosirea inadecvată a gradelor de comparație, a semnelor ortografice și de punctuație ș.a., iar coloana din dreapta – cu eticheta *Corect* (recomandabil) – corespondentele literare/adecvate ale acestora.

Fiecare articol începe cu un cuvînt-titlu sau, uneori, cu o familie de cuvinte-titlu, avînd indicate pronunția (acolo unde este cazul), valoarea gramaticală, eventual o formă flexionară, acestea fiind urmate, de obicei, de un exemplu-două de întrebuițare greșită a lor (în coloana din stînga), cu variantele corecte – sub toate aspectele – sau recomandabile (în coloana din dreapta).

Indicațiile din paranteze semnaleză, abreviat, scrierea, pronunțarea/silabația ortoepică și accentuarea (in)corectă, statutul cuvintelor și al sintagmelor respective prin raportarea acestora la limba literară/standard actuală sau la domeniul în care sînt utilizate.

Celelalte exemple din corpul articolului, care conțin și alte variante lexicale (de scriere, de pronunție, de accent), forme flexionare sau utilizări stilistice, sînt prezentate în bună parte sub formă de texte dialogate, dînd expunerii un caracter spontan și viu.

În cazul unor articole mai ample s-au utilizat, pentru separarea valorii gramaticale, a tipului flexionar sau a sensurilor și a domeniilor specifice, cifre romane (I, II, III) și cifre arabe (1, 2, 3).

La transcrierea fonetică, inclusiv atunci cînd este vorba de cuvintele împrumutate și de numele proprii străine, pentru a nu complica prea mult procesul editorial, dar – în primul rînd – spre a facilita citirea/pronunțarea acestora, am recurs doar la cîteva semne speciale (în rest înlocuind – acolo unde este cazul – unele sunete din limba de origine cu sunete românești apropiate): [ö] = vocală anterioară labială, ca în fr. (și rom.) *bleu* [blö] sau germ. (și rom.) *röntgen* [rönt-ghen]/*Röntgen* [rönt-găn]; [ü] = vocală anterioară închisă, labială, ca în fr. *allure* [a-lür]/rom. *alură* [a-lü-ră] sau în germ. [dü-säl-dorf]; [:] indică lungimea vocalelor, de ex. în ol. *Maastricht* [ma:s-triht].

Pentru redarea unor nume proprii străine am folosit și transliterația internațională (TI): rus. *Arhanghelsk*/(TI) *Arkhangel'sk*; ucr. *Mikolaiv*/(TI) *Mykolayiv*.

Dicționarul... conține, de asemenea, o listă de **Abrevieri** și o **Bibliografie selectivă**.

Adresez cele mai vii mulțumiri doamnei Rodica Zafiu, profesoară la Facultatea de Litere a Universității din București, cercetător principal I la Institutul de Lingvistică „Iorgu Jordan – Al. Rosetti” (București), Sectorul de gramatică, pentru **Prefața** la **Dicționar...**, și doamnei Inga Druță, dr. hab., director al Centrului de terminologie din cadrul Institutului de Filologie al AȘM, pentru lectura competentă a manuscrisului.

Autorul
2014

Notă asupra ediției a III-a

Întrucît a trecut un deceniu de la ultima apariție a *DGL*, bineînțeles că ediția de față a acestuia este revăzută și adăugită. În primul rînd, am eliminat din el unele articole (de exemplu, pe cele care puneau doar probleme de pronunție), altele au fost completate sau modificate (*a atribui, careva, consultație, a depune, a (se) deschide, interes, a (se) prinde, salon, serviciu, sine(și), a suna, vin(i)et(c)ă, vinovat* ș.a.). Cum era, probabil, de așteptat, am inclus în această ediție și o serie de articole noi: unele care țin nemijlocit de realitatea lingvistică basarabeană, în special, calcuri morfosintactice sau semantice după limba rusă (*anume, antiincendiar,-ă, bahilă,-e, calitativ,-ă, a (se) împărtăși, a (se) încînta, a (se) pretinde, a (se) proslăvi, registratură,-ri, (sub)titru,-re, a vocifera, a zomba/zombat,-ă/zombare,-ări* ș.a.).

Deși majoritatea articolelor nou-incluse în prezenta lucrare sînt elemente din engleză (după *DOOM*³), există și unele din alte limbi, care prezintă atît probleme de grafie, cît și de pronunție: arabă (*jihad*), chineză (*taiwanez,-ă/Taiwan*), coreeană (*taekwando*), germană (*keuper, liechtensteinian,-ă, Reich, Reichstag, S(c)heng(h)en*), italiană (*graf(f)it(ti), Lombardia, zucchini*), latină (*în corpore, honoris cauza, laudatio/laudație, magna cum laude*), japoneză (*tsunami/țunami*), rusă (*glasnost'/glasnosti, kaghebigist/K.G.B.*). Totodată, împrumuturile englezești relativ recente, dintre care unele nu se rostesc cum se scriu din cauza finalei acestora, pe lîngă faptul că ajung să ia forme gramaticale improprie – prin contaminație – chiar și în cazul substantivelor a căror finală se pronunță cum se scrie (articulat: *blogger-ul, brand-ul, browser-ul/browser-ului* ș.a.), comportă și o pronunție specific basarabeană sub influența celei rusești (*Facebook, fair play, fake-news, F.B.I., flash mob, hollywoodian,-ă, internet, joker, joy stick, laptop, pdf, play-back, play boy, prepay, selfie, USB, web design, Wi Fi, www* ș.a.).

Ne-am conformat aproape totalmente normelor impuse de *DOOM*³, cu mici excepții (a se vedea, spre exemplu, substantivul *bască* (beretă), *băști*; locuțiunile substantivale *aducere-aminte* și *luare-aminte*, care nu se mai folosesc astăzi ca îmbinări libere; numeralele *două ianuarie/douăsprezece februarie/douăzeci și două februarie*; din sport, *gheim,-uri; chia*, ca sămînță; *jiu-jitsu*, ca gen de lupte; *căpșună,-ni*, ca fruct, ș.a.). Cît privește „revenirea la «â» și «sunt» în grafia limbii române”, prevăzută de respectiva Hotărîre a Academiei Române din 1993, *rămîne/rămâne* la latitudinea fiecăruia cum îl folosește pe *î/â* în interiorul cuvintelor și cum scrie și pronunță formele de indicativ prezent ale verbului *a fi*. Se știe, de-a lungul unui secol și jumătate, acest verb – la indicativ prezent – a trecut prin cîteva sisteme normative academice controversate, schimbîndu-și forma grafică și pronunția: (1869) *sûnt* [sânt/sînt] (depinde din ce zonă era academicianul – Moldova sau Muntenia, nemaivorbind de provinciile istorice românești); (1881) *sunt* [sînt]; (1904) *sunt* [sînt]; (1932) *sunt* [sînt]; (1953) *sînt* [sînt]; (1982) *sînt* [sînt]; (1993) *sunt* [sunt]. Or, eu unul *sînt* (în continuare) pentru *sînt* (atîta timp cît acesta predomină în vorbirea curentă), față de cei care scriu „sunt”, dar rostesc „[sînt]” (într-un fel de... romgleză), sau spre deosebire

de oamenii foarte culți, care și scriu, și spun „sunt [sunt]” (ceea ce nu făceau nici chiar latiniștii Massim și Laurian); iar pe „â” îl (subsemnatul) folosesc cu măsură, adică simbolic/etimologic, românește vorbind. Altfel, ne vom tot întreba: „Ce-a fost la început – *cuvîntul*, *cuvântul* sau... totuși *cuvêntul*?”. Toate sînt convenții...

Mulțumiri speciale pentru Mariana Pagu, care a lecturat această ediție a *DGL* cu multă răbdare și competență.

Autorul

2025

Abrevieri

- abr.* = abreviat; abreviere
ac. = acuzativ
acc. = accentuat
acord. = acord(are); acordat(ă)
acord. form. = acord(are) formal(ă)
acord. log. = acord(are) logic(ă)
acord. osc. = acord(are) oscilant(ă)
adj. = adjectiv; adjectival
adj. pos. = adjectiv posesiv
adj. pos. conj. = adjectiv posesiv conjunct
adj. pr. = adjectiv pronominal
adj. pr. de int. = adjectiv pronominal de întărire
adj. pr. neg. = adjectiv pronominal negativ
adj. pr. interog. = adjectiv pronominal interogativ
adj. pr. pos. = adjectiv pronominal posesiv
adm. = administrare; administrativ(ă); administrație
adv. = adverb; adverbial(ă)
advers. = adversativ(ă)
adv. rel. = adverb relativ
agr. = agricultură
agron. = agronomie
alim. = alimentație
alt. max. = altitudine maximă
ambig. = ambiguitate; ambiguu/ă
amer. = americanism
anac. = anacolut
anat. = anatomie
angl. = anglicism; anglo-americanism
anim. = (nume de) animat(e)
antrop. = antroponimie
apoz. = apozitie; apozitional(ă); apozitiv(ă)
aprox. = aproximativ
ar. = arab(ă)
ard. = ardelenism
arg. = argou; argotic(ă)
arh. = arhaic(ă); arhaism
arheol. = arheologie
arhit. = arhitectură
art. = articol; articulat(ă); articulare
art. dem. = articol demonstrativ
art. hot. encl. = articol hotărît enclitic
art. hot. procl. = articol hotărît proclitic
artif. = artificial(ă)
art. plast. = arte plastice
asp. = aspect
astron. = astronomie; astronaucă
atrib. = atribut; atributiv(ă)
auto = autovehicule
autom. = automată
aux. = auxiliar(ă)
av. = aviație
bas. = basarabenism
bel. = belarus(ă)
bibl. = bibliologie; bibliotecă
biol. = biologie
bibliogr. = bibliografie
bis. = biserică; (termen) bisericesc
bot. = botanică
buc. = bucătărie
c. = circa
caligr. = caligrafie
c. f. = căi ferate
chim. = chimie
chin. = chinez(ă)
cib. = cibernetică
cinem. = cinematografie
circum. = circumstanțial(ă)
cit. = citește; citit(ă)
colocv. = colocvial
com. = comerț; comercial(ă)
comp. = (cuvînt/cuvinte) compus(e); compusă/e
compar. = comparativ(ă); comparație
compar. abs. = comparativ absolut
compar. ineg. = comparativ de inegalitate
compar. sup. = comparativ de superioritate
compl. = complement; completiv(ă)
compl. ag. = complement de agent
compl. circ. instr. = complement circumstanțial instrumental
compl. dir. = complement direct
compl. ind. = complement indirect
conces. = concesiv(ă)
concl. = concluziv(ă)
concr. = concretizat(ă)
cond. = condițional(ă)
cond.-opt. = condițional-optativ
conf. = confecții
conj. = conjunctiv; conjunct(ă)
conjct. = conjuncție; conjuncțional(ă)
(conjct.) advers. = (conjuncție) adversativă
(conjct.) comp. = (conjuncție) compusă
(conjct.) coord. = (conjuncție) coordonatoare
(conjct.) corel. = (conjuncție) corelativă
(conjct.) disj. = (conjuncție) disjunctivă
consec. = consecutiv(ă)
constr. = construcție (*lingv.*)
constr. contr. = construcție contradictorie
cont. = contaminație

contab. = contabilitate
contrad. în term. = contradicție în termeni
coord. = coordonare; coordonat(ă); coordonator/oare
cop. = copulativ(ă)
cor. = coreean(ă)
coregr. = coregrafie
corel. = corelativ(ă); corelație
cosm. = cosmetică
ctr. = construcții
cul. = artă culinară
cult. = cultism
cz. = cauzal(ă); (de) cauză
d. = dativ
dan. = danez(ă)
decl. = declinare; declinat(ă)
def. = definiție
defect. = defectologie
dem. = demonstrativ(ă)
den. = denumire
depr. = depreciativ
des. = desinență
determ. = determinant
dezac. = dezacord
diat. act. = diateză activă
diat. pas. = diateză pasivă
dipl. = diplomație
dison. = disonanță
doc. = document(e)
d. pos. = dativ posesiv
drum. = drumuri și poduri
ebr. = ebraic(ă)
echit. = echitație
econ. = economie
ed. = educație
edit. = editare
el. = electricitate; electrotehnică
elem. comp. = element de compunere
elem. pred. = element predicativ
elid. = elidare/eliziune
emf. = emfatic; emfază
encl. = enclitic; encliză
engl. = englez(ă); englezism
entom. = entomologie
enunț. = enunțiativ(ă)
ep. = (substantiv) epicen; epitet
est. = estetic(ă)
etim. = etimologie
etim. pop. = etimologie populară
etnogr. = etnografie
euf. = eufemism, eufemistic
excl. = exclamație; exclamativ(ă)
expl. = explicație; explicativă
expo = expoziție
expr. = expresie, expresii
f. = feminin
fam. = familiar(ă)
farm. = farmacie
fig. = figurat
fil. = filologie
filoz. = filozofie
fin. = finanțe
fiz. = fizică
fiziol. = fiziologie
flam. = flamand(ă)
flex. = flexiune
folc. = folclor; folclorism
fon. = fonetic(ă); fonologie
foto = fotografie
fr. = francez(ă); franțuzism
friz. = frizerie
g. = genitiv
gastron. = gastronomie
gen. = genitiv(ă)
geod. = geodezie
geogr. = geografie
geol. = geologie
geom. = geometrie
georg. = georgian(ă)
ger. = gerunzial(ă); gerunziu
germ. = german(ă); germanism
glos. = glosar
glum. = glumeț
gr. = greacă/grec; grecism
gram. = gramatical(ă); gramatică
grup nom. = grup nominal
hib. = hibrid/formă hibridă
hidr. = hidronim
hidrol. = hidrologie
hidrotehn. = hidrotehnică
hipercor. = hipercorect(ă); hipercorectitudine
hot. = hotărît(ă)
ideol. = ideologie
ig. = igienă
iht. = ihtiologie
imper. = imperativ(ă)
imperf. = imperfect; imperfectiv
impers. = impersonal(ă)
impr. = impropriu/improprie
inanim. = (nume de) inanimat(e)
inc. = incult
incid. = incident(al)/ă
incompat. = incompatibil(ă); incompatibilitate
incor. = incorect(ă); incorectitudine
ind. = indicativ; indian(ă); industrie
inf. = infinitiv; infinitival(ă)
inform. = informatică
instr. = instrumental(ă)
interj. = interjecție; interjecțional(ă)
interog. = interogativ(ă); interogație
intrans. = intransitiv; intransitivitate

inut. = inutil(ă)
invar. = invariabil(ă); invariabilitate
ir. = ironic
isl. = islandez(ă)
ist. = istorie
it. = italian(ă); italianism
inv. = învechit(ă)
japon. = japonez(ă)
jav. = javanez(ă)
jur. = (termen) juridic; jurisdicție
kaz. = kazah(ă)
kîrg. = kîrgîz(ă)
lat. = latin(ă); latinism
lingv. = lingvistic(ă)
lit. = literar(ă)
liter. = literatură
livr. = livresc
loc. = locuțiune; locuțional(ă)
loc. adv. = locuțiune adverbială
loc. conjct. = locuțiune conjuncțională
loc. pr. de pol. = locuțiune pronominală de politețe
loc. subst. = locuțiune substantivală
loc. vb. = locuțiune verbală
log. = logic(ă)
m. = masculin
magh. = maghiar(ă)
mar. = marină
mark. = marketing
mat. = matematică
med. = medical(ă); medicină
med. leg. = medicină legală
metal. = metalurgie
meteor. = meteorologie
metr. = metrologie
microbiol. = microbiologie
mil. = (termen) militar; militarie
min. = mine; minerit
mineral. = mineralogie
mit. = mitologie
m. m. c. perf. = mai-mult-ca-perfect
mod. = modern(ă)
mold. = moldovenism
mong. = mongol(ă)
munt. = muntenism
muz. = muzică
n. = neutru; născut(ă)
nav. = navigație
n. com. = nume comun
neacc. = neaccentuat(ă)
nead. = neadaptat(ă)
neart. = nearticulat(ă)
neg. = negativ(ă); negație
neg. expl. = negație expletivă
neg. suf. = negație suficientă
nehot. = nehotărît(ă)

nelit. = neliterar(ă)
nereg. = neregulat
neol. = neologic(ă); neologism
n. fam. = nume de familie
n. inanim. = nume de inanimat(e)
n. loc. = nume de loc
nom. = nominativ; nominal(ă)
n. pr. = nume propriu
n. pred. = nume predicativ
num. = numeral
num. adv. = numeral adverbial
num. card. = numeral cardinal
num. col. = numeral colectiv
num. comp. = numeral compus
num. distr. = numeral distributiv
num. fracț. = numeral fracționar
num. ord. = numeral ordinal
num. ord. adv. = numeral ordinal adverbial
num. ord. c. = numeral ordinal compus
ol. = olandez(ă)
onom. = onomastic(ă)
onomat. = onomatopee
opoz. = opozițional(ă)
ornit. = ornitologie
ortoep. = ortoepic(ă); ortoepie
ortogr. = ortografic(ă); ortografie/(*p. ext.*) morfologie
p. anal. = prin analogie
panif. = panificație
pap. = papetărie
par. = paronim; paronimie
parf. = parfumerie
part. = participiu; participial(ă); partitiv; particulă
pas. = pasiv (*lingv.*)
pas. can. = pasiv canonic
pas. refl. = pasiv reflexiv
pat. = patiserie
ped. = pedant(ă)
pedag. = pedagogie
peior. = peiorativ
perf. = perfect(iv)
perf. c. = perfect compus
perf. s. = perfect simplu
pers. = personal(ă); persoană/a
petr. = industria petrolieră și de gaze
p. ext. = prin extensiune
pict. = pictură
piel. = industria pielăriei
pisc. = piscicultură
pl. = plural
pleon. = pleonasm
pluripers. = pluripersonal
poet. = poetic(ă)
pol. = politică
poligr. = poligrafie
polon. = polonez(ă)

pom. = pomicultură
pop. = popular(ă)
port. = portughez(ă)
pos. = posesiv(ă)
poz. = pozitiv(ă)
pr. = pronominal(ă); pronume
pr. de înt. = pronume de întărire
pr. de pol. = pronume de politețe
pred. = predicat; predicativ(ă)
pred. nom. = predicat nominal
pref. = prefix
pren. = prenume
prep. = prepoziție; prepozițional(ă)
pret. = pretențios
prez. = prezent
pr. interog. = pronume interogativ
pr. neg. = pronume negativ
pr. nehot. = pronume nehotărît
pron. = pronunțare; pronunțat(ă)
prop. = propoziție
prov. = proverb(e)
pr. pers. = pronume personal
pr. pos. = pronume posesiv
pr. rel. = pronume relativ
pseud. = pseudonim
psih. = psihologie; psihiatrie
psihan. = psihanaliză
publ. = publicistic(ă); publicitate
punct. = punctuație
radiotehn. = radiotehnică
reçf. = recțiune
red. = redundant(ă); redundanță
redact. = redactare
refl. = reflexiv(ă)
refl. impers. = reflexiv impersonal
refl. part. = reflexiv participativ
refl. pas. = reflexiv pasiv
refl. recipr. = reflexiv reciproc
reg. = regionalism
rel. = relativ(ă)
relig. = religie
rep. = repetiție; repetat(ă)
ret. = retoric(ă)
rom. = român(esc); (limba) română
rus. = rus(ă); rusism
s. = substantiv
salub. = salubritate
sculpt. = sculptură
seismogr. = seismografie
semiaux. = semiauxiliar
sg. = singular
sil. = silabă; silabație
silv. = silvicultură

simb. = simbol; simbolism; simbolistică
sind. = sindicat(e)
sociol. = sociologie
sp. = spaniol(ă); spaniolism
speol. = speologie
stat. = statistică
stomat. = stomatologie
sub. = subiect; subiectiv(ă)
subst. = substantival(ă); substantivat(ă)
substit. = substituire
sued. = suedez(ă)
suf. = suficient(ă)
sup. = supin
superl. = superlativ
superl. abs. = superlativ absolut
superl. rel. = superlativ relativ
șabl. = șablon; șablonard(ă)
șt. = știință
tadj. = tadjic(ă)
taut. = tautologie
tc. = turc(ă); turcic(ă)
tehn. = tehnică
telec. = telecomunicații
temp. = temporal(ă)
termo = termotehnică
text. = textile
TI = transliterație internațională
tipogr. = tipografie
top. = topică
topogr. = topografie
trad. = tradițional
transp. = transporturi
tranz. = tranzitiv(ă); tranzitivitate
tur. = turism
tut. = tutun(gerie)
TV = televiziune
ucr. = ucrainean(ă)
unipers. = unipersonal
uzb. = uzbek(ă)
v. = vezi
var. = variabil(ă); variabilitate
vb. = verb; verbal(ă)
vest. = vestimentație
viet. = vietnamez(ă)
vin. = vinificație
viit. = viitor
viit. ant. = viitor anterior
vitic. = viticultură
vîn. = vînătoare
voc. = vocativ
vorb. = limba vorbită
zool. = zoologie
zootehn. = zootehnie

A

INCORECT (nerecomandabil)

A, a s. m.; interj.; prep.; vb. aux./(*g.*) **soarta a multor familii...** (*scris nelit./red.*)

1. (*s. m.*) (*în expr.*) (*punct. impr.*) Cine a zis a [,] să zică și **b**.

2. (*interj. interog.*) (*stil/impr.; reg., calc., rus./bas.*)

A? N-am auzit!...

• (*interj.*) (*exprimă regret*) (*scris impr.; reg., calc., rus./bas.*)

A[-]a[-]ja! Ce păcat!

• (*idem*) (*exprimă admirație*) A[-]a[-]ja! ce frumoasă ești!

3. (*prep./art.*) (*în constr. cu g.*) (*a red./cont.*) Formarea a unui bloc electoral de dreapta este absolut necesară.

• (*idem*) Și acesta s-a mirat mult că, uite, un impostor de la editură poate să scuipe peste opiniile a celor mai de vază scriitorii de la noi.

• (*idem*) Nu acceptăm nici noi opiniile a anumitor istorici.

• (*idem*) Am corespondat de-a lungul a citorva ani.

• (*idem*) La fel a fost soarta sau destinul a multor familii basarabene.

• (*în constr. cu d.*) (*a red./impr.; cont.; hipercor.*) A reușit să scape datorită (grație/mulțumită) curajului său și a prezenței lui de spirit.

• (*idem*) Ei sînt egali potrivit aptitudinii politice și a virtuții.

• (*idem*) Muzica este știința sunetelor și a organizării lor conform unor sisteme (privind modul, tonalitatea, ritmul) și a unor norme de compoziție (privind melodia, armonia, polifonia, forma).

• (*în constr. cu inf.*) (+ *inf.*) (*stil/impr.*) Începuse a învăța a înota.

• (*idem*) Pot a băga și a scoate găleata din fîntină cu o singură mîină.

• (*idem*) Nu e ușor a programa și realiza o acțiune de amploarea acesteia.

• (*idem*) Aveau nevoie de două zile pentru a ajunge la destinație și îndeplini misiunea.

4. (*vb. aux.*) (*dezac./reg.*)

— Ei a spus că vin...

— Cine au spus?

— Oamenii ceia a spus...

5. (*în loc. adj.*) (*scris/pron. nelit.; reg., calc., rus./bas.*)

— Aveam o manieră de interpretare a la [á-lea] Dan Spătaru. Eram îndrăgostit în Dan Spătaru la nebulie...

— Dar... în Celentano?...

(a) **abandonă** vb./(**el**) **abandonă**... (*scris nelit.*)

• (*sport*) (*ind. prez.*) (*scris nelit.*) (Eu) abandon, (tu) abandóni, (el/ei) abandonă (competiția)...

• (*conj. prez.*) (El/ei) să (nu) abandone (competiția).

(a) (**se**) **abâte** vb./(**noi**) (**ne**) **abățem**... (*scris/acc. nelit.*)

• (*ind. prez.*) (*scris/pron./acc. nelit.; reg.*) (Noi) (ne) abățem, (voi) (vă) abățeti [a-bă-tét] (de la subiect).

• (*imperf.*) (El) (se) abătă, (ei) (se) abătău (de la subiect)...

• (*imper. poz.*) (Voi) abățeti(-le) (atenția de la...)!

• (*imper. neg.*) (Voi) nu (vă) (mai) abățeti [a-bă-tét] (de la subiect)!

• (*pleon./taut.*) Noi ne abățem și deviem deseori de la subiect...

abcés [ap-scés]/**accés**, -uri s. n. (*pron./scris nelit.; inc.*)

• (*med.*) (*scris/pron. nelit.; cont.; inc.*)

CORECT (recomandabil)

A, a s. m.; interj.; prep.; vb. aux./(*g.*) (*aici*) **soarta multor familii...** (*stil*)

1. (*s. m.*) (*în expr.*) (*punct.*) (*aici*) Cine a zis a [,] să zică și **b**. / Cine a zis a [,] acela să zică și **b**.

2. (*interj. interog.*) (*stil*) (*aici*) (*fam., pop.*)

Ha?/Cum?/Poftim?/Ce-ai zis? N-am auzit!...

• (*interj.*) (*exprimă regret*) (*ortogr./stil*) (*aici*)

Aaa!/Vaaa! Ce păcat!

• (*idem*) (*exprimă admirație*) Aaa!/Aaah! ce frumoasă ești!

3. (*prep./art.*) (*în constr. cu g.*) (*stil*) (*aici*) Formarea unui bloc electoral de dreapta este absolut necesară.

• (*idem*) Și acesta s-a mirat mult că, uite, un impostor de la editură poate să scuipe pe opiniile/să ignore opiniile celor mai de vază scriitorii de la noi.

• (*idem*) Nu acceptăm nici noi opiniile anumitor/a anumiți istorici.

• (*idem*) Am corespondat de-a lungul citorva/a cițiva ani.

• (*idem*) La fel a fost soarta sau destinul multor/a multe familii basarabene.

• (*în constr. cu d.*) (*stil*) (*aici*) A reușit să scape datorită (grație/mulțumită) curajului său și prezenței lui de spirit.

• (*idem*) Ei sînt egali potrivit aptitudinii politice și virtuții.

• (*idem*) Muzica este știința sunetelor și a organizării lor conform unor sisteme (privind modul, tonalitatea, ritmul) și unor norme de compoziție (privind melodia, armonia, polifonia, forma).

• (*în constr. cu inf.*) (*stil*) (*aici*) Începuse a învăța să înoate.

• (*idem*) Pot băga și scoate găleata din fîntină cu o singură mîină.

• (*idem*) Nu e ușor a programa și a realiza o acțiune de amploarea acesteia.

• (*idem*) Aveau nevoie de două zile pentru a ajunge la destinație și a îndeplini misiunea.

4. (*vb. aux.*) (*acord./ortogr./stil*) (*aici*)

— Ei au spus că vin...

— Cine a spus?

— Oamenii ceia au spus...

5. (*în loc. adj.*) (*ortogr./ortoep./stil*) (*aici*)

— Aveam o manieră de interpretare a la [á-la] Dan Spătaru. Eram îndrăgostit de Dan Spătaru la nebulie...

— Dar... de Celentano?...

(a) **abandonă** vb./(**el**) **abandonează**... (*ortogr.*)

• (*sport*) (*ind. prez.*) (*ortogr.*) (Eu) abandonéz, (tu) abandonézi, (el/ei) abandonează (competiția)...

• (*conj. prez.*) (El/ei) să (nu) abandoneze (competiția)/să (nu) (se) retragă (din competiție).

(a) (**se**) **abâte** vb./(**noi**) (**ne**) **abățem**... (*ortogr./acc.*)

• (*ind. prez.*) (*ortogr./ortoep./acc.*) (Noi) (ne) abățem, (voi) (vă) abățeti [a-bă-teți] (de la subiect).

• (*imperf.*) (El) (se) abătău, (ei) (se) abătău (de la subiect)...

• (*imper. poz.*) (Voi) abățeti(-le) (atenția de la...)!

• (*imper. neg.*) (Voi) nu (vă) (mai) abățeti [a-bă-teți] (de la subiect)!

• (*stil*) (*aici*) Noi ne abatem/deviem deseori de la subiect.

abcés [ab-cés], -se s. n. (*ortogr./ortoep.*)

• (*med.*) (*ortogr./ortoep./stil*) (*aici*)

— Se mai întâmplă ca oamenii să aibă uneori și abcesuri [ap-scé-suri] pe ici-colo...

— Doctore, am și eu un... acces la gingii...

— Am văzut abcesografia [ap-sce-so-gra-fi-ia]... Va trebui să vă facem o abcesotomie [ap-sce-so-to-mi-ie]...

abiá [a-beá]/abeá adv. (*pron./scris nelit.; reg.*)

• (*în loc. adv.*) (*pron./scris nelit.; reg./mold.*)

— E obosit, sărmanul... De-abia [dea-beá] stă...

— Abea acum îl înțeleg pe betul om...

abituriént [a-bi-tu-riént/-ri-iént], -ți, abiturientă [a-bi-tu-rién/-ri-ién-tă], -te s. m. și f./(*în expr.*) **sînt abiturient la medicină...** (*pron. nelit.; impr.; reg./bas.*)

1. (*lingv.*) (*reg./ard.; pron. nelit.*)

— *Abiturient* [a-bi-tu-riént] este un germanism, ieșit din uz, care însemna pe timpuri „elev în ultimul trimestru, înaintea bacalaureatului”...

— Ați uitat de... *abituriente* [a-bi-tu-ri-én-te]...

2. (*învățămînt/ed.*) (*stil/impr.; reg., calc, rus./bas.*)

Sînt abiturient la medicină/la drept etc. (*în Chișinău.*)

abnegație/abnegațiune s. f./(*în expr.*) **să dăm dovadă de abnegație și devotament...** (*scris nelit./înv.; pleon.*)

• (*stil/impr.; înv.; pleon./taut.*) Mai multă abnegațiune, domnilor... Să dăm dovadă de abnegație și devotament față de Patrie!...

• (*impr./cont.*) Copiii învață și ei cu abnegație...

(a) (se) aboná vb./el) (se) aboná... (*scris nelit.*)

1. (*presă/edit.*) (*înd. prez.*) (*scris nelit./reg.*) (Eu) (mă) abón, (tu) (te) abóni, (el/ei) (se) aboná (la o publicație)...

• (*conj. prez.*) (El/ei) (trebuie) să (se) abóne (la vreo publicație).

2. (*tranz.*) (*stil/impr.; reg., calc, rus./bas.*) Iată ziarele și revistele abonate de mine (la Chișinău).

• (*idem*) (*publ.*) Dacă doriți să fiți la curent cu tot ceea ce se întâmplă azi în lume, abonați „Ziarul de ieri”...

abonámént [a-bo-ne-mént]/abonémént, -te s. n./(*în expr.*) **abonámént interbibliotecár...** (*pron./scris nelit./reg.; impr.; reg./bas.*)

1. (*auto/transp.*) (*pron./scris nelit.; reg., calc, rus./bas.*)

— Taxa, vă rog...

— Abonament [a-bo-ne-mént]...

— Prezențați abonamentul [a-bo-ne-mén-tu]...

2. (*bibl.*) (*stil/impr.; reg., calc, rus./bas.*) Și bibliotecile din Chișinău au abonament interbibliotecar/intern/extern etc.

abonát/abonént, -ți, abonátă/abonéntă, -te adj./s. m. și f./(*în expr.*) **abonént telefónic...** (*scris nelit.; reg./bas.*)

• (*telec.*) (*scris nelit.; reg., calc, rus./bas.*)

— Sînteți abonat telefonic?

— Da, e și în Chișinău o listă a abonaților la serviciul telefonic...

abreviátură, -ri s. f. (*scris nelit.; reg./bas.*)

• (*lingv., edit.*) (*scris nelit.; reg., calc, rus./bas.*)

— Evident, și la Chișinău cuvintele sau titlurile care se abreviază se numesc abreviaturi...

— Așa i se spune... abrevierii la voi?

abricós/abricóz, -și s. m.; **abricoasă, -se** s. f. (*reg./mold.*)

1. (*s. m.*) (*bot.*) (*mold.; reg., calc, rus.*) În Chișinău au înfloritabricoșii...

2. (*s. m./s. f.*) (*bot./alim.*) (*reg., calc, rus./bas.*)

— De ce nu serviți dulceață?... Îi dinabricoși...

— Se mai întâmplă ca oamenii să aibă uneori și abcese [ab-cé-se]/acumulări de puroi pe ici-colo...

— Doctore, am și eu un... abces [ab-cés] la gingii...

— Am văzut abcesografia [ab-ce-so-gra-fi-ia]... Va trebui să vă facem o abcesotomie [ab-ce-so-to-mi-ie]...

abiá [a-biá] adv. (*ortogr./ortoeop.*)

• (*în loc. adv.*) (*ortogr./ortoeop./stil*) (*aici*)

— E obosit, sărmanul... De-abia [dea-biá] stă...

— Abia acum îl înțeleg pe bietul om...

abituriént [a-bi-tu-ri-ént], -ți, abiturientă [a-bi-tu-ri-én-tă], -te s. m. și f./(*în expr.*) (*aici*) **sînt candidát la medicină...** (*ortoeop.; stil*)

1. (*lingv.*) (*reg./ard.; ortoeop.*)

— *Abiturient* [a-bi-tu-ri-ént] este un germanism, ieșit din uz, care însemna pe timpuri „elev în ultimul trimestru, înaintea bacalaureatului”...

— Ați uitat de... *abituriente* [a-bi-tu-ri-én-te]...

2. (*învățămînt/ed.*) (*stil*) (*aici*)

Sînt candidat (la admitere) la medicină/la drept etc. (*în Chișinău.*)/*Dau* (examele de admitere/admiterea) la medicină/la drept etc. (*în Chișinău.*)

abnegație s. f./(*în expr.*) **să dăm dovadă de abnegație...** (*ortogr.; stil*)

• (*stil*) (*aici*) Mai multă abnegație/mai mult sacrificiu, domnilor... Să dăm dovadă de abnegație/de devotament față de Patrie!...

• (*stil*) (*aici*) Copiii învață și ei cu sîrguință.../Copiii sînt și ei sîrguincioși/silitori (la învățătură)...

(a) (se) aboná vb./el) (se) aboneáză... (*ortogr.*)

1. (*presă/edit.*) (*înd. prez.*) (*ortogr.*) (Eu) (mă) abonéz, (tu) (te) abonézi, (el/ei) (se) aboneáză (la o publicație)...

• (*conj. prez.*) (El/ei) (trebuie) să (se) aboneze (la vreo publicație).

2. (*stil*) (*aici*) (*refl.*) Iată ziarele și revistele la care m-am abonat (la Chișinău).

• (*idem*) (*publ.*) Dacă doriți să fiți la curent cu tot ceea ce se întâmplă azi în lume, abonați-vă la „Ziarul de ieri”...

abonámént [a-bo-na-mént], -te s. n./(*în expr.*) (*aici*) **împrumút interbibliotecár...** (*ortogr./ortoeop.; stil*)

1. (*auto/transp.*) (*ortogr./ortoeop./stil*) (*aici*)

— Taxa, vă rog...

— Abonament [a-bo-na-mént]...

— Prezențați abonamentul [a-bo-na-mén-tu]...

2. (*bibl.*) (*stil*) (*aici*) Și bibliotecile din Chișinău au (serviciu/ secție de) împrumut interbibliotecar/intern/extern etc.

abonát, -ți, abonátă, -te adj./s. m. și f./(*în expr.*) (*aici*) **abonát telefónic...** (*ortogr.; stil*)

• (*telec.*) (*ortogr./stil*) (*aici*)

— Sînteți abonat telefonic?

— Da, e și în Chișinău o listă a abonaților la serviciul telefonic...

abreviére, -ri s. f. (*ortogr.*)

• (*lingv., edit.*) (*ortogr./stil*) (*aici*)

— Evident, și la Chișinău cuvintele sau titlurile care se abreviază se numesc abrevieri (abreviații/prescurtări)...

— Așa i se spune... abrevierii la voi?

(*aici*) **caís, -și** s. m.; **caísă, -se** s. f. (*stil*)

1. (*s. m.*) (*bot.*) (*stil*) (*aici*) În Chișinău au înflorit cași...

2. (*s. f.*) (*bot./alim.*) (*stil*) (*aici*)

— De ce nu gustați dulceață?... E de caise...

- Și compotu-i din abricoase...
- Mulțămesc, nu mai servesc...
- Poate doriți băutură de abricoase? Că-i mai tare...
- Mă cam doare... burta, mulțămesc...

(a) abrogá vb./ (eu) abroghéz... (scris nelit.)

- (*jur.*) (*scris nelit.; pleon./taut.*) Eu aș fi în stare să abroghez și să suprimez total orice lege antidemocratică.

abrupt adv./ (în constr.) summitul s-a încheiat abrupt... (stil/ impr.; calc, engl./fr.)

- (*în constr.*) (*stil/impr.; calc, engl./fr.*) Ultimul test al rachetei SLS efectuat în ianuarie s-a sfârșit abrupt după doar 67,7 secunde din cauza unei erori „majore”.
- (*idem*) Summitul UE dedicat obținerii unui acord privind cadrul financiar multianual pentru perioada 2021-2027 s-a încheiat abrupt vineri seară.
- (*idem*) Încă o dată, fotbalistii britanici își vedeau sfârșit abrupt visul de a cuceri titlul mondial.
- (*idem*) Presiunea referendumului se mută abrupt pe Curtea Constituțională...
- (*idem*) Când l-am întrebat despre asta, m-a invitat abrupt să plec, afirmând că este „un om ocupat cu mulți clienți în așteptare”.

(a) absoarbe/absorbí vb./ (el) absorbéște... (scris nelit.)

- (*inf.*) (*scris nelit./impr.*) Firmele mari au prins a le absoarbe pe cele mici.
- (*ind. prez.*) (*scris nelit.*) Pământul absoarbește apa de ploaie.
- (*conj. prez.*) (*fig.*) (*scris nelit.*) Munca asta n-ar trebui să-l absoarbe/absorbească chiar atât...

absolvént/apsolvént, -ți, absolvéntă/apsolvéntă, -te s. m. și f./ (în expr.) sînt fost absolvént al... (scris nelit./inc.; impr.)

- (*învățămînt/ed.*) (*stil/impr.; cont.*) Noi doi sîntem foști absolvenți ai Universității Pedagogice.
- (*pleon./inc.*) Fac parte din cea de-a treia promoție de absolvenți ai facultății.

abțibild/a(c)țibîld, -de s. n. (scris nelit.)

- (*ed.*) (*scris nelit./inc.*)
- Gigel, puiele! nu încheia și tu... abțibilde chiar pe toate ușele...
- Nici nu mai am abțibilde, mamă...

(a) abundá vb./ (el) abundeáză... (scris nelit.)

- (*ind. prez.*) (*în constr. prep.*) (*scris nelit.; impr./cont.*) Doamne, textul acesta abundează de greșeli!...
- (*ger.*) (*idem*) Nu mai dorim texte abunzînd de greșeli!

abu(n)dénță/abundánță s. f., g.-d. art. abu(n)dénții... (scris nelit.; înv.; inc.)

- (*în loc. adv.*) (*scris nelit./inc.; pleon./taut.*) Avem de toate... Chiar din abundență și belșug...
- (*g.-d. art.*) (*scris nelit.*) Cornul abundenții îi în mîinile noastre.

(a) abuzá vb./ (el) abuz(e)áză [a-bu-zá-ză]... (scris/pron. nelit.; reg.)

- (*ind. prez.*) (*scris/pron. nelit.; reg./mold.*) (Eu) abúz/abuzéz [a-bu-záz], (tu) abúzi/abuzézi [a-bu-zéz/a-bu-záz(i)], (el/ei) abú-ză/abuz(e)áză [a-bu-zá-ză] (de putere)...
- (*conj. prez.*) (El/ei) să (nu) (mai) abúze/abuzéze [a-bu-zá-ze] (de putere).
- (*idem*) Abuzăze, ce-mi pasă?!...
- (*în constr. tranz.*) (*stil/impr.; calc/engl.*)

Individul a intrat în casa unor consăteni și a abuzat-o sexual pe una dintre copilele minore ale acestora.

- (*idem*) Unul dintre partenerii îl abuzează pe celălalt, iar acesta decide să se răzbune.

- Și compotu-i de caise...
- Mulțumesc, nu mai doresc/am gustat deja...
- Poate doriți caisată? Că-i mai tare...
- Mă cam doare... burta, mulțumesc...

(a) abrogá vb./ (eu) abrog... (ortogr.)

- (*jur.*) (*ortogr./stil*) (*aici*) Eu aș fi în stare să abrog (să suprim/să anulez) orice lege antidemocratică.

(aici) brusc/pe neașteptate adv./loc. adv./ (în constr.) summitul s-a încheiat brusc... (stil)

- (*în constr.*) (*stil*) (*aici*) Ultimul test al rachetei SLS, efectuat în ianuarie, s-a sfârșit intempestiv (neprevăzut/inoportun) după doar 67,7 secunde din cauza unei erori „majore”.
- (*idem*) Summitul UE care avea pe agendă obținerea unui acord privind cadrul financiar multianual pentru perioada 2021-2027 s-a încheiat brusc/în mod neașteptat vineri seară.
- (*idem*) Încă o dată, fotbalistii britanici își vedeau sfârșit pe neașteptate/în mod) rapid visul de a cuceri titlul mondial.
- (*idem*) Presiunea referendumului se mută dintr-odată pe Curtea Constituțională...
- (*idem*) Când l-am întrebat despre asta, m-a invitat imediat (îndată/tot atunci) să plec, afirmând că este „un om ocupat cu mulți clienți în așteptare”.

(a) absorbí vb./ (el) absoarbe... (ortogr.)

- (*inf.*) (*ortogr./stil*) (*aici*) Firmele mari au prins a le absorbi/înghiți pe cele mici.
- (*ind. prez.*) (*ortogr./stil*) (*aici*) Pământul absoarbe (soarbe/înghite) apa de ploaie.
- (*conj. prez.*) (*fig.*) (*ortogr./stil*) (*aici*) Munca asta n-ar trebui să-l absoarbă (acapareze/preocupe) chiar atât...

absolvént, -ți, absolvéntă, -te s. m. și f./ (în expr.) sînt absolvént al... (ortogr.; stil)

- (*învățămînt/ed.*) (*stil*) (*aici*) Noi doi sîntem absolvenți („foști studenți”) ai Universității Pedagogice.
- (*ortogr./stil*) (*aici*) Fac parte din cea de-a treia promoție/serie de absolvenți a/ai facultății.

abțibîld, -uri s. n. (ortogr.)

- (*ed.*) (*ortogr./stil*) (*aici*)
- Gigel, puiele! nu încheia și tu... abțibilduri chiar pe toate ușile...
- Nici nu mai am abțibilduri, mamă...

(a) abundá vb./ (el) abundă... (ortogr.)

- (*ind. prez.*) (*în constr. prep.*) (*ortogr./stil*) (*aici*) Doamne, textul acesta abundă în greșeli!...
- (*ger.*) (*idem*) Nu mai dorim texte abundînd în greșeli!

abundénță s. f., g.-d. art. abundénței... (ortogr.)

- (*în loc. adv.*) (*ortogr./stil*) (*aici*) Avem de toate... Chiar din abundență/din belșug...
- (*g.-d. art.*) (*ortogr.*) Cornul abundenței e în mîinile noastre.

(a) abuzá vb./ (el) abuzează [a-bu-zeá-ză]... (ortogr./ortoep.)

- (*ind. prez.*) (*ortogr./ortoep.*) (Eu) abuzéz [a-bu-zéz], (tu) abuzézi [a-bu-zézi], (el/ei) abuzează [a-bu-zeá-ză] (de putere)...
- (*conj. prez.*) (El/ei) să (nu) (mai) abuzéze [a-bu-zé-ze] (de putere).
- (*idem*) Abuzeze, ce-mi pasă?!...
- (*stil*) (*aici*) (*în constr. (în)tranz.*)

Individul a intrat în casa unor consăteni și a abuzat sexual de a violat-o pe) una dintre copilele minore ale acestora.

- (*idem*) Unul dintre partenerii îl abuzează de (îl maltratează/agresează pe) celălalt, iar acesta decide să se răzbune.

abzât, -uri s. n. (reg./bas.)

• (poligr./edit.; învățămînt/ed.) (în expr./loc. adv.) (reg, calc, rus./germ.; bas.)

— Am zis să scriți din abzât!... Nu s-aude?...

• (idem)

— Punct și din abzât!...

• (idem)

— Doamnă profesoare, mie mi-au ieșit pînă acum... trei abzături, da lui Gigel șase...

• (inc./cont.)

— De tot trebuie să fiibă nouă... alienate... Numărați!...

ac, ácuri s. n./ (în comp.) **ácul [ ] pămîntului...** (scris nelit.)

1. (pl. scris nelit./reg.)

— Cumpără și niște acuri de cusut...

— Cîte acuri?

2. (în comp.) (scris nelit./cont.) (s. n.) Ac de gămălie; (iht.) (s. n.) ac [ ] de [ ] măre; (bot.) (s. m.) ácul [ ] doámnei; ácul [ ] pămîntului.

academic, -ci, academică, -ce adj./s. m. și f./ (în expr.) **ceas academic...; academicián [a-ca-de-mi-ceán], -c(i)éni [c(i)éni], academiciánă [a-ca-de-mi-ceá-nă], -c(i)éne [c(i)é-ne]** s. m. și f. (fam.; reg./bas.; scris/pron. nelit.)

1. (adj. m.) (în expr.) (învățămînt/ed.) (stil/impr.; reg, calc, rus./engl./bas.)

— Abia după sfîrșitul unui an academic avem și noi, profesorii din Chișinău, o vacanță mai mare...

— După atîtea ceasuri academice...

• (s. m.) (fam.; reg, calc, rus./bas.)

— Și în satul nostru o fost un... academic de la Chișinău...

— Cel care graie ca noi?...

2. (s. m.) (în expr.) (s. neart. antepus + n. pr./scris/pron. impr.; pl./pron. nelit./reg.)

— Permiteți-mi să vi-l prezint pe academician [a-ca-de-mi-ceán] Cutărescu...

— Îl cunoaștem... Sîntem și noi academicieni [a-ca-de-mi-céni]...

academie, -ii s. f., g.-d. sg. art. **academiii...** (acc./scris nelit.; reg.)

• (în n. pr.) (g.-d. sg. art.) (scris/acc. nelit.; reg, calc, rus./bas.)

— Am auzit că-l fac și pe el academic...

— Nu, doar... doctor honoris cauza... a Academiei [a-ca-de-mi-ii] de științe a Moldovei...

• (nom.-ac. pl. art.) (scris nelit./inc.)

— Îi plac academiile...

— ... academiile de științi.

acasă adv./ (în expr.) **a nu fi cu toate acasă...** (reg./bas.)

1. (în constr. cu pr. pers.) (inv./reg.) Întorceți-vă acasă-vă, că acolo vi-i locul...

2. (în expr./constr. prep.) (reg, calc, germ./ard.; reg, calc, rus./bas.)

— Se pare că omul acesta nu e cu toate acasă...

— Da, omului acestuia nu-i sînt toate acasă.

• (idem)

— Costel, ți-ai făcut temele de casă?

— Dar nu ni s-a dat nimic pe-acasă, mamă...

(a) accedă/accéde vb./ (el) **accedează...; accedăre, -ări** s. f. (scris nelit.)

1. (vb.) (lingv.) (inf.) (scris nelit.)

A *acceda* inseamnă „a avea acces (unde va sau la cineva)”.

(aici) **alineat, -te** s. n. (stil)

• (poligr./edit.; învățămînt/ed.) (în expr./loc. adv.) (stil) (aici)

— Am zis să scrieți cu alineat (nou)!... Nu se-aude?...

• (idem)

— Punct și de la capăt!...

• (idem)

— Doamnă profesoară, mie mi-au ieșit pînă acum... trei alineate, iar lui Gigel șase...

• (ortogr./stil) (aici)

— Cu totul (în total) trebuie să fie nouă... alinate... Numărați!...

ac, ace s. n./ (în comp.) **ácul [-] pămîntului...** (ortogr.)

1. (pl./ortogr.)

— Cumpără și niște ace de cusut...

— Cîte ace?

2. (în comp.) (ortogr./stil) (s. n.) Ac cu gămălie/(pop.) bold/spelcă; (iht.) (s. n.) ac [-] de [-] măre/(lat.) *Syngnathus rubescens*; (bot.) (s. m.) ácul [-] doámnei/(lat.) *Scandix pecten veneris*; ácul [-] pămîntului/strașnic/părul-Maicii-Domnului.

academic, -ci, academică, -ce adj. m. și f./ (în expr.) (aici) **óră academică...; academicián [a-ca-de-mi-ci-án], -ciéni [ci-éni], academiciánă [a-ca-de-mi-ci-á-nă], -ciéne [ci-é-ne]** s. m. și f. (stil; ortogr./ortoeop.)

1. (adj. m./f.) (în expr.) (învățămînt/ed.) (stil) (aici)

— Abia la sfîrșitul anului școlar/anului universitar avem și noi, profesorii din Chișinău, o vacanță mai mare...

— După atîtea ore academice...

• (s. m.) (stil) (aici)

— Și în satul nostru a fost un... academician/(aici) un om de știință din Chișinău...

— Cel care graie ca noi?...

2. (s. m.) (în expr.) (stil) (aici/s. art. + n. pr.; pl./ortoeop.)

— Permiteți-mi să vi-l prezint pe academicianul [a-ca-de-mi-ci-á-nul] Cutărescu...

— Îl cunoaștem... Sîntem și noi academicieni [a-ca-de-mi-ci-éni]...

academie, -ii s. f., g.-d. sg. art. **academiei...** (ortogr./acc.)

• (în n. pr.) (g.-d. sg. art.) (ortogr./acc./stil) (aici)

— Am auzit că-l fac și pe el academician...

— Nu, doar... doctor honoris cauza... al Academiei [a-ca-de-mi-ei] de Științe a Republicii Moldova...

• (nom.-ac. pl. art.) (ortogr./stil) (aici)

— Îi plac academiile...

— ... academiile de științe.

acasă adv./ (în expr.) (aici) **a fi într-o doagă...** (stil)

1. (stil) (aici) Întorceți-vă acasă, că (ci) acolo vi-i locul...

2. (în expr./constr. prep.) (stil) (aici)

— Se pare că omul acesta e (cam) într-o doagă, e (cam) pe-o parte...

— Da, omului acestuia îi lipsește o doagă, nu e în toate mințile.

• (idem) (aici)

— Costel, ți-ai făcut temele (pentru acasă)?

— Dar nu ni s-a dat nimic pentru acasă, mamă...

(a) accéde vb./ (el) **accéde...; accédere, -ri** s. f. (ortogr.)

1. (vb.) (lingv.) (inf.) (ortogr./stil) (aici)

A *accede* inseamnă „a avea acces (unde va sau la cineva)”.